

Helyi autonómia és hatalmi viszonyok

Dobos Gábor

Az előadás a helyi önkormányzatok politikai rendszeren belüli pozícióját két dimenzió, a vertikális és horizontális hatalmi viszonyok felől közelíti meg. A vertikális hatalommegosztás fő kérdése, hogy mekkora autonómiával rendelkeznek a helyi önkormányzatok a központi állammal szemben: milyen feladatokat látnak el, mekkora döntési és pénzügyi mozgástérrel rendelkeznek, illetve milyen mértékben képesek befolyásolni a magasabb kormányzati szintek döntéseit. A különböző európai önkormányzati modellek és a Local Autonomy Index segítségével az előadás bemutatja, hogy a helyi autonómia nem egyetlen intézményi sajátosság, hanem több, egymással összefüggő tényező eredője. A horizontális dimenzió ezzel szemben a helyi szinten belüli hatalommegosztásra irányítja a figyelmet, a polgármester, a képviselő-testület, a közigazgatási vezetés és más politikai szereplők egymáshoz való viszonyára. A nemzetközi tipológiák azt mutatják, hogy a helyi önkormányzatok jelentősen különböznek abban, hogy a politikai vezetés mennyire koncentrált vagy kollektív. Az előadás fő állítása, hogy a helyi autonómia megértéséhez a két dimenziót együtt kell vizsgálni: egy önkormányzat egyszerre lehet gyenge

a központi állammal szemben, miközben helyi szinten erősen koncentrált hatalmi struktúrával rendelkezik. A magyar eset ennek a kettősségnek az egyik lehetséges példájaként jelenik meg.